

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 47

27. studenoga 2014.

cijena 200 Ft

XV. Državni Dan Hrvata

Foto: Kristina Goher

3. – 5. stranica

Baja i Bačka predstavljeni u Zagrebu 6. stranica

Tjedan hrvatske kulture u HOŠIG-u 10. stranica

Petroviska prezentacija 11. stranica

Komentar

Treba posložiti mozaike

Konačno su se utemeljile hrvatske narodnosne samouprave iako ove godine odista je bilo podosta administrativnih briga oko njih, od samog kandidiranja pa sve do predaje imovinskih kartica, prijave u registar o neraspolaganju javnog duga, koji su bili uvjeti da zastupnici dobiju pravo na zastupstvo u samoupravama. Utemeljena je i Hrvatska državna samouprava, čiji su zastupnici ovaj put birani s dvije državne liste. Pregledajući njezin sastav i uzimajući u obzir razne činitelje određenih regija (broj pripadnika narodnosti, broj hrvatskih ustanova u određenim regijama), mislim da je sastav zastupnika krovne organizacije realan glede zastupljenosti određenih regija i hrvatskih ustanova. Znamo da prijašnjih godina uvijek je bilo mnogo prepiraka oko dobivanja broja mandata u krovnoj organizaciji po određenim regijama i tada su bila mišljenja da u jednoj državnoj organizaciji treba razmišljati i odlučivati u korist cijele naše zajednice, jer naša zajednica jedino tako može dobro funkcionirati, oslanjajući se jedan na drugog, podupirući jedan drugog. Ako se naša hrvatska zajednica želi očuvati, treba posvetiti pozornost svakom pripadniku bez obzira je li taj pripadnik u dječjoj ili mladenačkoj dobi, odrastao ili umirovljenik, živi li na selu ili u gradu, u jednoj ili u drugoj regiji... Ima mnogo pripadnika hrvatske narodnosti koji su rođeni u jednoj hrvatskoj regiji, a sada žive u drugoj i onih koji stanuju u jednoj, a rade u drugoj, i takvih koji stanuju u jednoj, a njihova djeca ili rođaci rade, žive ili uče u drugoj regiji. Vjerujem da im je podjednako važno da se i u jednoj i drugoj regiji osjećaju dobro i oni sami, a i njihovi bližnji. Upravo je to lijepo u svemu tome da ako netko dospije u neku drugu hrvatsku regiju, ako želi, može se uključiti u aktivnosti naše zajednice. Često se snaga usredotoči u gradove, pa je tako nekako i u našoj zajednici, naše važnije ustanove nalaze se većinom u gradovima, ali i one onda mogu dobro raditi kada se za njih interesiraju pripadnici iz šire okolice, samo da spomenem naše gimnazije, hrvatske katedre ili važnija kulturna društva. I oni će tada biti bolji, jači ako se u njih upisuju učenici, kvalificirani Hrvati iz bilo kojih naših regija. Kako je dobro da su npr. u Sumartonu odgojili djecu sviranju tamburice i sada ti svirači obogaćuju sastave i u Pečuhu, ili drugdje, kako je dobro da su gimnazije i đački domovi tako dobro opremljeni, svi oni učenici koji se jave iz bilo kojih regija, mogu u tome uživati. Upravo zbog toga pečuškom zastupniku trebalo bi da je važan hrvatski odgoj i u Pomurju, ili u bilo kojoj drugoj regiji, jer možda će upravo to ulaganje uroditi plodom u Pečuhu, a jednako tako zastupniku iz Pomurja trebalo bi biti važno da se razvijaju hrvatske ustanove u Pečuhu, jer ako nekoga od pomurskih Hrvata životni put odvede u taj baranjski grad, da i tamo pronađe svoju zajednicu. Nije najbitnije ima li iz određenoga hrvatskog mjesta ili regije zastupnika u Hrvatskoj državnoj samoupravi ako ti zastupnici shvaćaju da jedni bez drugih ne možemo napredovati, da svaki mali mozaik, tj. svaki naš pripadnik hrvatske narodnosti čini našu prekrasnu sliku, nijedan mozaik pojedinačno ne pridaje užitak, samo kad se od njih posloži slika. Mislim da je novom sastavu naše krovne organizacije najvažniji zadatak da pronađe mozaike i da ih posloži na odgovarajuća mjesta, a tada će se slika već sama po sebi posložiti.

Bernadeta Blažetin

Glasnikov tjedan

Narodnosni zastupnici nisu političari, nego društveni djelatnici, stav je Narodnosnog odbora Mađarskog parlamenta. Političari ili društveni djelatnici što su zastupnici mjesnih, teritorijalnih i državnih narodnosnih samouprava? O tome je polemizirao Narodnosni odbor Mađarskog parlamenta na svojoj sjednici održanoj 15. listopada. Narodnosni glasnogovornici birani su od demokratskih promjena u Mađarskoj naovamo prvi puta 6. travnja 2014. godine, temeljem lista koje su

kakvu nadoknadu troškova, često putnih...

Pravo glasovanja i na mjesnim i narodnosnim izborima moglo se ostvariti tek temeljem upisa u narodnosni birački popis svoje narodnosti. Narodnosni odbor zauzeo je stav kako zastupnici u narodnosnim samoupravama nisu političari, i to povodom odluke javnog

servisa MTVA glede kandidata i izabranih zastupnika koji su djelatnici MTVA. Naime, po prihvaćenom kodeksu koji je na snazi od 2011. godine, oni su svojom kandidaturom i izborom došli u sukob interesa. Narodnosni odbor nije se složio s pravilima MTVA o sukobu interesa. Članovi Odbora nakon rasprave zauzeli su stajalište kako sukoba interesa kod narodnosnih novinara i urednika izabranih za zastupnike narodnosnih samouprava nema, te pozvali vodstvo MTVA da povuče svoju odluku i pojedinačno odluči o svakom slučaju. Dodaje se kako

su tom odlukom narodnosni novinari bili zatečeni, i kako oni za trajanja kampanje nisu obavljali uredničko-novinarske poslove. Prema mišljenju većine, članova Narodnosnog odbora urednici i novinari narodnosnih uredništava koji su izabrani za zastupnike narodnosnih samouprava ne obavljaju političku, nego društvenu funkciju i stoga prema tom tumačenju ne radi se o političarima te nema ni sukoba interesa. Oni su osvojili mandate ali ne obavljaju političku djelatnost jer su predstavnici društvenih udruga. Političari ili društveni djelatnici što su zastupnici mjesnih, teritorijalnih i državnih narodnosnih samouprava?

Branka Pavić Blažetin

Narodnosni zastupnici nisu političari, nego društveni djelatnici, stav je Narodnosnog odbora Mađarskog parlamenta. Političari ili društveni djelatnici što su zastupnici mjesnih, teritorijalnih i državnih narodnosnih samouprava? O tome je polemizirao Narodnosni odbor Mađarskog parlamenta na svojoj sjednici održanoj 15. listopada.

sastavile državne samouprave narodnosti u Mađarskoj, čiji su zastupnici, temeljem izbornog zakona, izabrani temeljem liste(a) civilne(ih) udruge(a). Sastavljanje lista za parlamentarne izbore slovom zakona isključivo je bilo u nadležnosti Skupština istih, i iste su za kampanju dobile i proračunska sredstva mađarske vlade. Liste su uglavnom predvodili i glasnogovorničke mandate osvojili tadašnji predsjednici državnih narodnosnih samouprava... Samouprave, narodnosne, i mjesne i teritorijalne, imaju proračun koji im se dodjeljuje iz vladinoga proračuna, kao i državne samouprave koje dobijaju proračun za svoju djelatnost i za institucije koje su u njihovom uzdržavanju. Zastupnici (ne svi) dobivaju honorar ili ne-

XV. Državni Dan Hrvata

„Tko ne ljubi, ne govori, ne piše jezikom svoga otca i matere, kažite mi što mu je ostalo da ih ljubi?“

Ivan Antunović

Sveta misa na hrvatskom jeziku

U organizaciji Hrvatske državne samouprave i Saveza Hrvata u Mađarskoj te pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske *Ive Josipovića* i predsjednika Mađarske *Jánosa Ádera*, 15. studenoga u Budimpešti priređen je jubilarni, petnaesti Dan Hrvata. Već po tradiciji, Dan Hrvata počeo je misom na hrvatskom jeziku koju je u crkvi svete Margite na Lehelovu trgu predvodio *Vladimir Škrinjarić*, arhiđakon, župnik u Podravskoj Moslavini Župe Blažene Djevice Marije, a s njime su suslužili još hrvatski svećenici: šeljinski župnik, velečasni *Jozo Egri*, kanonik jurske katedrale *Ivo Šmatović*, martinački župnik *Ilija Čuzdi* i dušobrižnik budimpeštanskih Hrvata fra *Vjenceslav Tot*. Okupljene je pozdravio Ivo Šmatović, među njima posebno uzvanike.

Crkva puna vjernika

U dupkom punoj crkvi okupili su se Hrvati iz svih regija u Mađarskoj, a misno slavlje svojom pjesmom i tamburaškom pratnjom uljepšale su članice martinačkoga Pjevačkog zbora «Korjeni» i članovi Orkestra «Vizin» s podmlatkom. – „*Bog nam svake nedjelje govori da bi nam otvorio oči da vidimo veličinu koju imamo, a to je vjera*“ – s ovim je riječima započeo svoju prigodnu propovijed Vladimir Škrinjarić, a pri tome tumačeći novozavjetnu prisposobu o talentima, uz ostalo je naglasio: „*Tko gazi čovjeka, ne slijedi kršćansku vjeru. Zato ćemo i sada u ovoj molitvi moliti Go-*

spodina da nas pomogne da bismo mogli biti vjernici i po imenu, i po vladanju, i po mjestu. Da ta vjera ne bude samo po riječima i u obredima, već da Isusa ponese s našim zajedništvom gdje živimo. Tako nitko od nas neće zakopati svoj talent, već ćemo se dati Bogu da preko nas mijenja ovaj svijet kojemu ništa nije toliko potrebno kao ljubav, jer svi smo željni ljubavi. Svega svijet ima, ali sve manje ljubavi, i onda s onime što imamo, ne znamo više raspolagati“.

Na kraju je crkvom svete Margite odjekivala zajednička završna pjesma hrvatskih vjernika «Rajska Djevo, kraljice Hrvata», svjedočeći o uzornom zajedništvu Hrvata u Mađarskoj koji, već po tradiciji, svaki Dan Hrvata otvaraju misnim slavljem i zajedničkom molitvom.

Potom svečani program nastavljen je u Općeprosvjetnome središtu Miklósa Radnótiya. Uza čelnike dvaju krovnih tijela, HDS-ova predsjednika *Ivana Gugana* i Savezova predsjednika *Jose Ostrogonca*, priredbu su svojom nazočnošću uveličali hrvatski veleposlanik u Mađarskoj *Gordan Grlić Radman*, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu *Vesna Haluga*, donaćelnica Samouprave XIII. okruga *Kornélia Schramek Holop*, hrvatski glasnogovornik u Mađarskome parlamentu *Mišo Hepp*, viša stručna savjetnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske *Dubravka Severinski*, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika *Martin Knezović*, zastupnici Skupštine Hrvatske državne samouprave i Predsjedništva Saveza Hrvata, te mnogobrojna publika.

Pri obraćanju javnosti donaćelnica Holop naglasila je kako je manjinsko pitanje važno za svakoga tko s odgovornošću razmišlja, stoga su uvijek bitna bila Samoupravi XIII. okruga pitanja u vezi s manjinama. Povijesni su vihuri preokrojili državne granice, ali smatramo jako važnim odnose izvan granica, poradi toga su 20. travnja 2001. godine osječki gradonačelnik Zlatko Kramarić i načelnik XIII. okruga József Tóth potpisali ugovor o suradnji. U ime matične nam domovine Hrvatske, kao izaslanik predsjednika Republike Hrvatske *Ive Josipovića* i kao hrvatski veleposlanik u Mađarskoj, nazočne je pozdravio Gordan Grlić Radman. Hrvatski je veleposlanik istaknuo kako je hrvatska nacionalna zajednica u Mađarskoj jedna od brojnijih manjinskih zajednica u ovoj zemlji, ali jedna od najaktivnijih. Čestitajući organizatorima

Veseli dječji plesovi iz zapadne Mađarske

državne priredbe, uputio je čestitke i hrvatskome glasnogovorniku u Mađarskome parlamentu i dodao kako ćemo svi skupa u potpunosti biti zadovoljni ako imamo punopravnog zastupnika. Hrvatski se glasnogovornik Hepp osvrnuo na osam godina rada i HDS-ova djelovanje, naglašujući kako su Hrvati u Mađarskoj uvijek bili pokretači novih metoda i rješenja. „*Ponosan sam i zadovoljan što sam s vama zajedno mogao biti sudionik svih tih postignutih rezultata*“ – reče među inima Mišo Hepp. Predsjednik Gugan u kratkim je crtama izvijestio nazočne o utemeljenju novoga saziva HDS-ove Skupštine, te kako će u budućem radu toga tijela važnu ulogu imati odbori, a u sljedećemu petogodišnjem djelovanju iznimno važna područja jesu školstvo i rad s mladima. Od životnoga je značenja istaknuo nastavak izgradnje kulturne autonomije i kako hrvatska zajednica svoje ustanove treba napuniti i sadržajem, stoga treba ulagati u ljudski kapital. Savezov predsjednik Ostrogonac istaknuo je važnost Dana Hrvata, kako se tom priredbom slavi rođendan krovne društvene organizacije Hrvata u Mađarskoj. Smatra da je Savez ove godine bio pred velikim izazovom. Na jesenskim narodnosnim izborima petnaest

Zahvala za osmogodišnji rad bivšemu HDS-ovu predsjedniku Miši Heppu

vijećnika izabrani su sa Savezove državne liste, oni trebaju biti počašćeni činjenicom da zastupaju svoju sredinu i cijelu državu. Pri kraju svečanoga govora čestitao je novoizabranom HDS-ovu predsjedniku Ivanu Guganu.

Potom su dvojica predsjednika, Gugan i Ostrogonac, uručili odličja tijela kojem su na čelu. Hrvatska državna samouprava odlikovala je Katicu Brodač Lukač za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja, Leventea Várnaija za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture, Kulturno-

Tamburaški sastav iz Kaniže

-umjetničko društvo „Marica“ za istaknutu djelatnost za hrvatsku mladež te Nandora Dudaša za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života. Savez Hrvata u Mađarskoj uručio je odličje Miji Štandovaru za osobit doprinos na polju društvene djelatnosti i kulture, Tamburaškom sastavu iz Kaniže za osobit doprinos na području hrvatskoga kulturnog života te Ladislavu Bačmajju za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga vjerskog i društvenog života, koji zbog svojih dušobrižni-

Mijo Štandovar, Judit Szajkó Šokac (KUD „Marica“), Levente Varnai, Katica Lukač Brodač, Nandor Dudaš

kih obveza nije bio nazočan. Pri kraju prvoga dijela programa HDS-ova dopredsjednica Angela Šokac Marković uime hrvatske zajednice u Mađarskoj zahvalila je na dosadašnjem radu bivšem predsjedniku HDS-a Miši Heppu i zaželjela mu dobro zdravlje i ustrajnosti u obnašanju nove dužnosti. Potom su predsjednici Gugan i Ostrogonac uručili darove.

„Vremeplov“ naslov je scenskoga prikaza Literarne i plesne pozornice budimpeštanske Hrvatske škole. Riječ je o ulomcima iz predstave „800 zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti“ te Bunjevačko-šokačke večeri što su plesom povezali plesači Hrvatske izvorne plesne skupine i Hrvatskoga plesnog ansambla „Luč“, uz glazbenu pratnju tukuljskoga sastava „Prekovac“. Na početku kazališnoga komada hrvatskim dječjim plesovima i igrama nastupili su učenici nižih razreda, a potom su se na sceni pojavili kralj Zvonimir (Erik Konja), Lijepa Jelena (Jadranka Čepelsiget), Kolo-man Mudri i Mihály Máriássy (Franjo Pataki), Petar i Nikola Zrinski

Valoviti hrvatski napjevi

Bunjevački plesovi

(Andrej Kiš, Dušan Grković), Nikola Jurišić i Nikola Karlović (Žolt Karlović), Petar Kružić (Arlind Muhadri), vile Velebita Dinara (Dorothea Perak) i Zorica (Fanni Czine), a ne u posljednjem slavni književnici Hrvata u Mađarskoj Mišo Jelić (Erik Konja), Antun Karagić i biskup Ivan Antunović (Andrej Kiš) u društvu glasnogovornika prela (Mia Barbir). Djevojku Petru glumila je scenska umjetnica Petra Grišnik, glumili su i učenik Franjo Füzesi i učenica Maja Šindik, kazivači stihova bili su Mia Barbir, Tena Šindik i Franjo Pataki, dijete Nina Šindik, solisti Jadranka Bata, Jadranka Čepelsigeti i

Uvijek aktualne poruke biskupa Ivana Antunovića

Klaudija Deli. Osnovica jest kako učenik Franjo s pomoć vila Velebita priziva pojedine likove zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti, a hrvatski se književnici pojavljuju uz pomoć velikoga prela. Scenski je prikaz isprepleten recitacijama, plesnim koreografijama Žetva, Splitski ples, Bunjevački svatovac te spletom baranjskih i šokačkih plesova. Glumci su se prerušili na sceni uz glazbenu pratnju i tako je gledatelj odista doživio neprekidni „vremeplov“. Cijeli je scenski prikaz dočaran projektiranjem fotografija na velikome platnu.

Tekstove su s učenicima uvježbale: Marijana Jakošević, Dora Grišnik, Marija Šajnović, Erika Meggyesi, Klara Bende Jenjik, Ágnes Nagy, plesove: Emese Szabó, Marija Kričković, Dora Ispanović. Za projekciju fotografija pobrinula se Dora Grišnik, za dekoraciju Zoltán Csomós, za kostime Kristina Kirhofer. Pomoćnice su redateljice: Marijana Jakošević i Kristina Kirhofer, a scenografkinja i redateljica kazališne predstave je Ana Gojtan.

Predsjednik HDS-a Ivan Gugan zahvalio je izvođačima na prekrasnome programu.

Scenski je prikaz burnim pljeskom nagradilo šesto gledatelja. Iza nas je još jedan nezaboravan Dan Hrvata i kulturni program u novome ruhu. Velika hvala i iskrena čestitka svim sudionicima te večeri!

Kristina Goher

Završni akordi proslave Dana Hrvata

Baja i Bačka predstavljani u Zagrebu

U suorganizaciji Mađarskog instituta i Grada Baje, u prekrasnim prostorijama Mađarskog instituta – Instituta Balassi u središtu Zagreba, pod naslovom „Predstavljamo Gornju Bačku / Bemutatjuk Felső-Bácskát“, 30. listopada otvorena je izložba, obogaćena glazbenim, kulturnim i gastronomskim programom gostiju iz Mađarske. Podsjetimo da je Mađarski institut u Zagrebu otvoren početkom ove godine.

Darinka Orčik i sastav „Čabar“

Osim prepoznatljivih narodnih nošnji, vezova, fotografija i raznih izdanja, suorganizatori su pripadnike mađarske zajednice i Hrvate u glavnome gradu Hrvatske dočekali s gastronomskim nasladama, s bačkom hurkom i sirovima, te kušanjem rakije i vina. Uz predstavnike Grada Baje, u Zagrebu je gostovalo i izaslanstvo bajske Hrvatske samouprave, na čelu s predsjednicom Angelom Šokac Marković i predsjednikom Saveza Hrvata u Mađarskoj Josom Ostrogoncem. U prigodnom kulturnom programu Santovkinja Darinka Orčik u izvornoj šokačkoj nošnji predstavila se s izvornim bunjevačkohrvatskim i šokačkohrvatskim pjesmama, dramski umjetnik Stipan Đurić sa starogradskim i mađarskim pjesmama, a bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana“, pod vodstvom Ildike Filaković, izveo je splet mađarskih, njemačkih i bunjevačkohrvatskih plesova. Svi sudionici programa nastupili su u pratnji bajskog Orkestra „Čabar“.

Pozdravne riječi bivšega bajskog gradonačelnika, državnog tajnika Róberta Zsigó, ujedno i pokrovitelja priredbe, koji zbog drugih obaveza nije mogao nazočiti, tumačila je referentica

KUD „Bunjevačka zlatna grana“

Grada Baje za kulturu dr. Edit Munczig. Kako je uz ostalo naglasila, organiziranje programa bila je zajednička zamisao bivšega bajskog gradonačelnika i ravnatelja Mađarskog instituta dr. Dinka Šokčevića, rodnom iz Baje.

Otvarajući izložbu, povjesničar i znanstvenik dr. Dinko Šokčević izrazio je nadu da će njihove priredbe, uza zagrebačke Mađare, posjećivati i Hrvati, a da će ova izložba pobuditi njihovo zanimanje za Baju i Sjevernu Bačku. – Smatrao sam prirodnim da se u Mađarskom institutu predstavi moj rodni grad i Gornja Bačka u Mađarskoj s bogatom kulturnom tradicijom: kako s bogatstvom prirode i građevne baštine, te i s tamošnjim narodnim zajednicama Mađara, Nijemaca, Hrvata Bunjevaca i Šokaca, te Srba. – naglasio je uz ostalo dr. Dinko Šokčević.

Predsjednica Hrvatske samouprave smatra da zagrebački Mađari i Hrvati preko izložbe mogu upoznati dio prepoznatljivosti grada Baje i njegove okolice. – Fotografije koje smo izložili sigurno će pobuditi zanimanje Zagrepčana od kojih su mnogi već čuli za Baju. – reče uz ostalo Angela Šokac Marković. Izložba je bila otvorena do 4. studenoga.

Stipan Balatinac

BAJA-FANCAGA – Tamošnja osnovna škola organizira Fancasški hrvatski dan koji će se održati 28. studenog u prostorijama fancaske ustanove. Program počinje u 14.30 jezičnim natjecanjem za učenike. Slijedi (15.30) prikaz glazbala i plesničica uza sudjelovanje bajskog orkestra „Čabar“, a zatim u 16.30 održat će se proglašenje rezultata. Već po tradiciji, u 17 sati održat će se polaganje vijenaca kod spomen-ploče Stipana Grgića Krunoslava. Tom prigodom obilježiti će se i stota obljetnica njegove smrti, a predavanje o životu i djelu fancasčkog pjesnika i svećenika u 17. 30 održat će etnolog Đuro Franković.

KEČKEMET – Tamošnja Hrvatska samouprava priređuje već tradicionalnu Hrvatsku večer, 6. prosinca ove godine. U programu, s početkom u 18 sati, nastupa KUD «Gara», a nakon programa i večere goste će zabavljati garski tamburaški sastav «Bačka». Priredba će se upriličiti u gostionici Reformatškog kolegija na Pijarističkom trgu 3.

SANTOVO – Santovačka župa 8. – 10. prosinca ove godine organizira već uobičajenu trodnevnu duhovnu pripravu za Božić. Trodnevnicu hrvatske zajednice sva tri dana počinje u 16.30 sati. Izuzev prvoga dana, hrvatsku trodnevnicu vodit će martinački župnik Ilija Čuzdi. Pola sata prije mise postoji mogućnost ispovijedi na materinskom jeziku. Prvoga dana misu će služiti santovački župnik Imre Polyák, biskupski vikar za narodnosti, a duhovnu pripravu i prigodnu propovijed održat će velečasni József Kiss, župnik iz Szabadszállása, koji će s početkom u 18 sati voditi i duhovnu pripravu mađarske zajednice.

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja, 8. studenoga organizirana je «12. hrvatska večer» koja je okupila mnoštvo zainteresiranih. Sveta misa na hrvatskom jeziku u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi, čiji je župnik Ladislav Ronta, dekan, povjerenik za pastoralni rad s Hrvatima u Baranjskoj županiji, okupila je mnoštvo vjernika, a uljepšana je pjevanjem belišćanskoga Crkvenog pjevačkog društva Mir, koje je već gostovalo među harkanjskim Hrvatima, te nazočnošću gostiju KUD-ova, čiji su članovi u svojim narodnim nošnjama bili pravi praznik za oči.

Harkanjski gradonačelnik nazočne je pozdravio na hrvatskom jeziku

Bogat kulturno-folklorni program u mjesnom domu kulture odvijao se u nazočnosti visokih političkih dužnosnika hrvatske zajednice u Mađarskoj, grada Harkanja, te izaslanstava gradova s kojima taj grad surađuje i njeguje zbratimljene veze, tako Orahovice, Belišća i drugih.

Domaćini druženja Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata i tamošnja Hrvatska samouprava u sastavu Žuža Gregeš, predsjednica, Đurđa Geošić Radasnai, dopredsjednica, i Mišo Kovačević, zastupnik, pozvali su brojne goste, a priredbi se odazvao i velik broj Harkanjaca te Hrvata iz okolnih naselja, Šikloša, Kašada, Bremena, Salante...

Među uzvanicima bila je generalna konzulica Vesna Haluga, hrvatski parlamentarni glasnogovornik Mišo Hepp, predsjednik HDS-a Ivan Gugan, harkanjski gradonačelnik Tamás Baksai i mnogi drugi... Gosp. Baksai obratio se nazočnima na hrvatskom jeziku. Nije to čudo s obzirom kako mu je majka šokačka Hrvatice iz Maroka.

U dvosatnome programu nastupili su KUD Mohačkoga šokačkoga kera, martinački Ženski pjevački zbor «Korjeni», kukinjski KUD Ladislava Matuška, domaćini Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata, te tri KUD-a iz Hrvatske: KUD «Belica» iz Belice u

Harkanjska „12. hrvatska večer“

Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata

Međimurskoj županiji, te KUD «Čepinski Martinci» i KUD «Đeram» iz Viljeva u Osječko-baranjskoj županiji, jednako kao spomenuto Crkveno pjevačko društvo «Mir».

Napomenimo kako je s KUD-om «Belica» u Harkanju boravila i zamjenica župana Međimurske županije Sandra Herman, koja kaže kako je gostovanje ostvareno posredstvom Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, te kako su Beličani svojim nastupom na 12. «Danima Hrvata» predstavili Međimursku županiju s bogatstvom narodnih nošnji, plesom i pjesmom. Nastup tamburaške sekcije KUD-a «Belica» bio je posebno uspješan. Suradnju s Harkanjem pohvalio je i orahovički gradonačelnik Josip Nemeč i dogradonačelnik Belišća. Priredbi je nazočila i ravnateljica orahovačke Osnovne škole Maja Škraba, škole koja ima više desetljetnu suradnju s

Osnovnom i glazbenom školom «Pál Kitabel» u kojoj se odvija i nastava hrvatskoga jezika i književnosti kao predmeta.

Nastup KUD-a iz Hrvatske, jednako kao i susreti s predstavnicima pojedinih gradova i županija zasigurno će u budućnosti pridonijeti uspostavi još boljih veza matične domovine s harkanjskim Hrvatima. Tako je primjerice ovaj susret bio dobar povod za razgovor o budućoj suradnji između Međimurske županije i grada Harkanja, osobito na područjima kulture i turizma, te je dogovoren studijski posjet Međimuraca gradu Harkanju, kao i povezivanje grada Harkanja s Općinom Sv. Martin na Muri. Nakon kulturno-folklornog programa i druženja uz bogati stol, slijedio je bal uz martinački Orkestar Podravka.

Branka Pavić Blažetin

Uzvanici u prvom redu

„Vjernik pred izazovom pluralnoga društva“

Pečuška biskupija, njezin Ured za pastoralni rad, «hrvatska sekcija», 14. studenoga organizirali su vjersku tribinu u Pečuhu. Domaćin je susreta bio povjerenik za hrvatsku narodnost, harkanjski župnik dekan Ladislav Ronta, a gost tribine nadbiskup u miru Đakovačko-osječke nadbiskupije mons. Marin Srakić. Vjersku tribinu posjetila je i generalna konzulica Republike Hrvatske Vesna Haluga, gdje je zapjevao i harkanjski Mješoviti pjevački zbor. Gospodin nadbiskup izlagao je u Lapidariju Pečuške biskupije na temu Vjernik pred izazovom pluralnoga (permisivnoga) društva.

Sabrana djela mons. Marina Srakića – objavljena u 12 knjiga – neprocjenjiva su crkvena i kulturna baština. To je građa koja će mnogima moći biti izvor znanja, teološkog bogatstva, ali i daljnjeg istraživanja. Tekstovi su različitih tematika i obuhvaćaju više od 50 godina sjemenišarskog, svećeničkog, biskupskog i nadbiskupskog života. Za ovu prigodu izabrao je knjigu koja nosi naslov „Moja je savjest čista“, a tema koja se dotiče u knjizi jest Vjernik pred izazovom pluralnoga (permisivnoga) društva.

Današnje društvo proživljava krizu svih vrsta, a najdublja je moralna kriza, koja je uzdrmala i poremetila hijerarhiju vrijednosti. Čovjek je izgubio osjećaj što je vrednije, a što manje vrijedno. U raščlambi suvremenoga društva nadbiskup je pokazao kako ovo društvo čvrsto karakterizira kriza morala koja se očituje u količinskom povećanju moralnoga zla, dakle grijeha, u permisivnom (popustljivom) karakteru društva i amoralnosti. Kriza se uvukla pod kožu čovjeka. Postavlja se pitanje: zar danas ljudi više griješe nego prije? Odgovor je ne, samo se sve više dopušta, tolerira i zbog toga nestaje pojam morala. Rađaju se permisivni zakoni i zakoni koji toleriraju, pa ljudi popuštaju, ali ono što je pravno dopušteno, ne znači da je i moralno dopušteno, reče mons. Srakić. Ovdje je naveo jedan vrlo dobar primjer: rastavu. Državni zakon dopušta rastavu, ali što je onda s onim o čemu govori Biblija: što je

PEČUH – U kertvaroškoj crkvi sv. Elizabete 30. studenoga, s početkom u 16 sati, bit će redovita mjesečna sveta misa na hrvatskom jeziku. Predvodi je kapelan Gabrijel Barić uz orguljašku pratnju Balázsa Kárpátija, a misu će pjevati Pjevački zbor iz Pogana.

Nadbiskupu u miru, monsu. Marinu Srakiću zahvalio je dekan župnik Ladislav Ronta.

Bog sjedinio, neka nitko ne rastavlja. U Božjim očima rastavljeni parovi još su uvijek združeni jedan s drugim i vezani za cijeli život. Rastava je danas postala normalna stvar i s time se obezvrjeđuje tradicionalna obiteljska vrijednost.

Ljudski se odnosi raspadaju, ljudi su se udaljili, i to zahvaljujući i modernoj tehnici. Mislili smo kako će nam s izumima (telefon, internet, računalo...) olakšati život, ali što su time postigli na razini ljudskih odnosa? To da smo se udaljili jedan od drugoga i postali smo komotni. Utipkavanjem nekoliko rečenica u noviji model mobilnog telefona mislimo da smo učinili dovoljno za održavanje jedne veze umjesto da pokucamo na vrata. Dijete modernog doba s čuđenjem pita: a gdje je tu problem? Problem se krije u tome da prijatelj ili znanac živi samo nekoliko ulica dalje, a ne na drugom dijelu svijeta!

To je bio samo jedan u nizu nadbiskupovih primjera, i spomenuo ga je s namjerom kako bi nama slušateljima pokazao ljudsku slabost i gubljenje osnovnih vrijednosti, a da mi toga nismo ni svjesni. Nadbiskup je govorio i o tome kako je potrebno upoznati sebe, odgajati svoju savjest, i to na kršćanski način, jer ako ostajemo vjerni svojoj savjesti, ona će nam pomoći u teškim situacijama te je još naglasio da je odgoj savjesti jedini valjan odgovor na popustljivi moral.

Primjerom iz svakodnevnoga života i priča, problem vjernika pred izazovom popustljivoga društva učinio je slušate-

ljima razumljivim te su svi shvatili poruku ovoga susreta.

Velečasni Ronta bio je jako zahvalan nadbiskupu Srakiću što se rado odazvao, uputiti gostima svoju riječ i što je dao uvid u svoja djela i svjetonazor, te je još zahvalio i u ime pečuškog biskupa Györgya Udvardya koji nije mogao biti nazočan.

Jadranka Gergić

Trenutak za pjesmu

Danijel Dragojević

Više puta sam ujutro dok se još ne bi razdanilo vidio dim što izlazi iz kuća.

Iza te ili u toj nesupstancijalnoj slici ne možeš mi nanijeti veliko zlo, ako je o tome riječ.

Vrlo sam bogat, toliko da ću se i tebe s radošću sjećati.

Bili smo zajedno, bez obzira gdje i kako.

(Na poledini jednog osjećanja)

„Prava kopča“ na Undi

Folklor i narodna nošnja u gradišćanskoj svakidašnjici

Kad je rič o folkloru, onda u Gradišću imamo nekoliko bazov za ke znaju u cijelom orsagu a i prik granic. Najmanje folklorno sjedišće po broju stanovništva se nalazi na Undi, zato i nije čudo da Društvo Hrvati, pod peljanjem dr. Franje Pajrića, 10. i 11. oktobra odredilo Undu za treću štaciju većmisečnoga projekta „Prava kopča“.

Prvi dan je Tibor Bún održao predavanje o folkloru i tamburi i nje značenju u današnjici s okruglim stolom, a drugi dan je bilo riči o narodni nošnja, motivi i originalni gradišćanski prateži. Pravu modnu reviju narodnih nošnje su nam dočarale undanske folklorišice, ke su se ovom prilikom dale fotografirati i za vlašći zidni kalendar, a potom u mjesnom Kulturnom domu smo doznali čuda što interesantnoga. Dr. Franjo Pajrić je nazočnim ukratko predstavio projekt «Pravu kopču», govorio je o slavni čipka u Hrvatskoj (paška, hvarska i lepoglavska) ke su s UNESCO-ovom poveljom zaštićeno nematerijalno kulturno blago, a predstavio je i originalne narodne nošnje iz Bosne i Hercegovine. Obećao je da kljetu na putovanju «Po staza naših starih», diozimateљи će moći u Bosni i Hercegovini upoznati faze, kako od konoplja nastane

MURSKO SREDIŠĆE; NARDA –

Grad Murško Središće proglasio je dan Svete Barbare, zaštitnicu rudarov, gradskim svetkom koji se jur tradicionalno, u suradnji s tvrtkom TEAM slavi u spomen na rudare. Ljeta 1925. je otprta prva jama u Medjimurju, zvana „Hrastinka 1“, a bavljenje rudarstvom dura sve do 1972. ljeta. Onoga ljeta je zatvorena i zadnja rudarska jama „S4“, a s tim skupa i svi medjimurški ugljenokopi. Ovo ljeto na svečano obilježavanje Dana Sv. Barbare, 4. decembra, u četvrtak, posebno je pozvana nardanska delegacija u Murško Središće. Južnogradišćansko naselje Narda točno dvadeset ljet je u prijateljskom kontaktu sa spomenutim pograničnim gradom. Ovput na inicijativu Dražena Srpaka, gradonačelnika Murškoga Središća, će i službeno zapečatiti ovo partnerstvo s potpisivanjem Sporazuma o pobratimljenju. Do samoga akta dojt će u 9.30 uri u gradskoj vijećnici, pri kom će nazočiti i dr. Csaba Hende, ministar obrane u Ugarskoj. U deset uri se začme sveta maša u crkvi Sv. Ladislava i Marije Kraljice, a u 11.30 slijedi polaganje kitic i molitva kod spomenika Sv. Barbare ter pri spomeniku rudarov u gradskom centru.

Pri predavanju Štefana Kolosara

rubača. Štefan Kolosar, predsjednik HKD-a «Veseli Gradišćanci», je bio ta dan slijedeći predavač ki je podilio s nami svoju novu zamisao, kako će se naredno ljeto naticati za sakupljanje narodnih nošnje

u dvi županija, pokidob u naši gradišćanskohrvatski seli još se gvišno shranjaju originalne narodne prateži, a sad je krajnje vrime da se ti saberu još pred raspadom za jednu skupnu kolekciju, a isto tako je važno i predstavljanje stiliziranih narodnih pratežov. – To je veliko blago, naš skupni kinč, kojega će si najerbati druga pokoljenja, a zato je potribno i fotografijami ter sa stručnim opisom dokumentirati tih nošnje, po mogućnosti u jednoj knjigi ali brošuri – rekao je undanski predsjednik Hrvatske samouprave.

Undanska folklorna grupa morebit je u tom smislu po cijelom Gradišću najbogatija, pokidob za svaku (24) koreografiju ima stilizirane, ali i originalne nošnje. Najstarija pratež im je već od sto ljet stara, darovana po smrti stare tete u selu. Što naliže budućnosti, Štefan Kolosar veli, da su «Veseli Gradišćanci» primili jur za dođuće ljeto dva velike nastupe u staroj domovini, prvi bude u Varaždinu, a drugi na slavnoj i orijaškoj folklornoj manifestaciji, na 50. Vinkovački jeseni.

Tiho

Undanke u različiti nošnja HKD-a „Veseli Gradišćanci“

Tjedan hrvatske kulture u HOŠIG-u

„Hrvatske škole mogu biti uzor mađarskim odgojno-obrazovnim ustanovama“

Iznenadjenjima nikada kraja

U budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đlačkome domu od 17. do 21. studenoga priređen je već tradicionalni „Tjedan hrvatske kulture“.

Manifestaciju su otvorili domaćini, u šarolikome programu hrvatske su plesove izveli plesači skupine Tamburica, trio Jadranka Bata, Klaudija Deli i Jadranka Čepelsigetij pjevao je hrvatske pjesme, nastupili su i daroviti recitatori, te školski sastav. Na otvorenju su pribivali i hrvatski veleposlanik u Budimpešti Gordan Grlić Radman i prvi tajnik Veleposlanstva Berislav Živković.

Sto godina „Duje Balavca“ – splitskoga humorističnog časopisa, naziv je izložbe Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita, autorice Ingrid Poljanić, koja je postavljena po hodniku na prvome katu. Split je u vrijeme početaka toga časopisa imao 25 – 30 tisuća stanovnika, bio je vedar, živ i veseo. Kao urednik i osnivač „Balavca“ bilježi se Ante Katunarić (1877. – 1935.), slikar, grafičar i književnik.

Nakon prelistavanja povijesti časopisa uslijedio je kviz o hrvatskoj povijesti, vjerskome životu i etnografiji. Učenici, od 5. do 11. razreda, natjecali su se po skupinama, na čelu s razrednikom. Pogledaj dijelove znamenitosti nekih gradova i pogodi koje gradove kriju slike? Tko je novi, a tko bivši predsjednik Hrvatske državne samouprave? Samo nekoliko pitanja majstorice kviza Rite Grbavac. Pri ocjenjivanju odgovora pomogle su joj nastavnice Eva Kolar, Klara Bende Jenjik i Orsolya Hrivnák. Pobjednici su kviza i ove godine učenici 7. razreda i razrednica Žuža Molnar.

U utorak događanja Tjedna posjetio je i hrvatski glasnogovornik u Mađarskome

parlamentu Mišo Hepp. Popodnevne sadržaje otvorila je novinarska radionica Hrvatskoga glasnika, pod stručnim vodstvom novinarkе Bernadete Blažetin. U košari darova pristigli su polaznici serdahelske Osnovne škole „Katarina Zrinski“: Bernadeta Turul, Viktorija Vuk, Fani Kutaši, Boglarka Tirpak, Rebeka Premec, Izabela Herman, Veronika Kapuvari i Erik Hegedüs. Njihovi su darovi bili kratak prikaz povijesti škole i tradicionalnih priredaba, ples i pjesma, recitacija Bernadete Turul, interpretirala je stihove Stipana Blažetina „Pomurje“. Pjevajmo hrvatski! – odnosno učenje hrvatskih pjesama i popularnih glazbenih stihova. U tome je pomogao vrsni poznavatelj hrvatskih pjesama Stipan Krekić. „Od Antigone do Marilyn Monroe“, priča glumačke karijere Petre Grišnik. Sa scenskom umjetnicom o životnome putu, ulogama, i općenito o pozivu razgovor je vodila novinarka Kristina Goher.

U srijedu u školsko je predvorje doputovala još jedna košara darova, a u njoj već stari znanci iz Dušnoka. Učenici iz toga naselja predstavili su se s hrvatskim pjesmama, plesovima i recitacijom, pjesmu Marka Dekića „Glas harmonike“ interpretirao je učenik Petar Jakšo. Učenike je pripremila nastavnica Silvija Varga. I konačno stigao je željno očekivani trenutak ili natjecanje pjevača „HOŠIG traži zvijezdu“. Daroviti izvođači i najnovije pjesme s hrvatske glazbene scene. Članovi žirija – prvi tajnik hrvatskoga veleposlanstva Berislav Živković, nastavnice Marijana Jakošević i Silvija Varga te učenica Tena Šindik – nimalo nisu imali lak zadatak. Ali odluka je pala, palmu su ponijeli Sofija Foltin i Demeter Grigorov

te plesni tim 5. razreda s pjesmom Jelene Rozge „Dalmatinka“. Učenike je pripremila razrednica Dora Grišnik. Uslijedio je hrvatski disco. Sadržaje toga dana popratio je ravnatelj pečuške Hrvatske škole Miroslav Krleža Gabor Györfvári.

Središnji je događaj Tjedna bio gala program, u četvrtak, u sklopu kojeg je Literarna i plesna pozornica škole izvela kratak ulomak iz predstave „Vremeplov“. Toga su dana školu posjetili: državni tajnik za vjerske, narodnosne, civilne i društvene odnose Ministarstva ljudskih resursa Miklós Soltész, prvi tajnik hrvatskoga Veleposlanstva Berislav Živković, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, ravnateljica zagrebačke VII. gimnazije Ljilja Vokić, ravnateljica Ženskog učeničkog doma „Marija Jambrišak“ Ljubica Banović i bivša viša savjetnica Agencije za odgoj i obrazovanje Majda Fajdetić. Državni je tajnik izrazio svoje oduševljenje viđenim, čestitao sudionicima predstave i ravnateljici Ani Gojtan te naglasio kako, budući da je po drugi put posjetio jednu hrvatsku školu, hrvatske škole mogu biti uzor mađarskim odgojno-obrazovnim ustanovama. Od njih se treba učiti ta ležernost, otvorenost i sreća po licu. I koliko je odista riječ o sreći, prikazan je kratak film „Happy HOŠIG“. S kratkim kulturnim programom predstavili su se učenici VII. gimnazije, pjevali su pjesmu Vinka Coce „Ribari“, i interpretirali stihove Tina Ujevića „Pobratimstvo lica u svemiru“. Potom su glavnu ulogu dobili hrvatski nogometaši FTC-a Mateo Pavlović i Tomislav Hajović. S nogometašima je razgovor vodila gimnazijalka Mia Barbir, a susret je stručno uskladio prof. Ladislav Gršić. Ali iznenadjenju nikad kraja, kako bismo bili još više happy, pjesma „Duša hrvatska“ Lane Jurčević odista je razveselila slušateljstvo.

U petak su vješte ruke s pomoću odgajateljica zagrebačkoga Ženskog učeničkog doma „Marija Jambrišak“ pripremali razne rukotvorine, potom je uslijedio prekrasan kulturni program polaznika Doma. Zadnji su akordi Tjedna „Kita hrvatskih suvremenika“, pod redateljskom palicom prof. Mirjane Karagić učenici su uz glazbenu pratnju i impresivni scenski prikaz interpretirali stihove Arsena Dedića, Miroslava Krleža, Antuna Šoljana, Krešimira Bagića, Saše Užarevića, Maria Šuška i Ane Brnardić. Ne u posljednjem redu trebam istaknuti kreativnu dekoraciju Tjedna, koju je i ovoga puta osmislio prof. Zoltán Csomós.

Kristina Goher

Petroviska prezentacija prikograničnoga projekta

Gradišćanci i pomurski Hrvati u suradnji

Common Culture - Common Activities je bio naslov onoga prikograničnoga projekta koji je durao kroz četiri ljeti u prethodnom financiranju četirih hrvatskih društav i u sklopu Europske unije. Hrvatski kulturni i dokumentarni centar iz Austrije, Djelatna zajednica komunalnih političarova iz Austrije, Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj i Društvo Horvata kre Mure iz Ugarske zajedno su prezentirali 17. oktobra, u petak, u petroviskom Domu kulture, što su sve postigli na različiti polji aktivnosti prilikom skupnoga djelovanja. Predstavljena su nova izdanja, putujuća foto-izložba s dvojezičnim natpisi u gradišćanski naselji, a publiku su zabavljali Klapa Pinkovac i tamburaši Koprive ki su ovom prilikom prvi put uživo izveli skupnu jačku naslova *Ljubav je nepobjedljiva*.

Koordinatori projekta

Za muzičkim uvodom petroviskih tamburašev, nazočne je najprlje pozdravio Rajmund Filipović, predsjednik DGMU-a, kot i domaćin ter direktor petroviskoga Doma kulture. Društvo gradišćanske mladine se je zelo u ovoj prikograničnoj suradnji za jezik ter inicira u svakom gradišćanskom selu jezične tečaje, što će u ovi naredni miseci doći do realizacije. – Naš jezik predstavlja jednu od najvećih zadać za našu mladinu i budućnost, tako smo skupa s Narodnom visokom školom u Austriji izdjalali knjižicu s riči i izrazi za početnike budućih tečajev. To je prvi korak u ovom projektu, a nastavak slijedi, jer nad nami je, kako napraviti atraktivnijim jezične tečaje za mlade, pokidob prez jezičnoga znanja ne moremo danas djelati – naglasio je petroviski šef COCU-projekta, a od njega je prikzeo rič glavni koordinator ove suradnje Martin Ivančić, predsjednik Hrvatskoga kulturnoga i dokumentarnoga centra iz Austrije. – Lipe su te riči kad velu naši političari, sad su Gradišćanski Hrvati pod jednim krovom, da, ali u toj kući se mora onda djelati. Zato je bila nakana moja da u jednoj hiži odsad znamo skupa sudjelivati, a kad smo skupa, onda smo jači i plodnije moremo djelati – je rekao Martin Ivančić i na-

dodao da dokumentiranjem dvojezičnih natpisov u naši gradišćanski seli ter objavljivanjem u knjigi i putujućoj izložbi je dokazano, kako su se Hrvati na ovom području svenek izrazili na svojem jeziku, a dokumentacija je bila i zato važna, kad ljetu na ljetu puno se pogubu nadgrobnih natpisi i sve je ih manje. Izdanje pod naslovom *A horvátok Központ, Nyugat és Dél / Die Kroaten Mitte, Westen und Süden* (Hrvati Centar, Zapad i Jug) po njegovi riči je jedan mali lanac šarih i lipih svitlin, koji predstavlja kako su Hrvati zgradili svenek svoju zemlju, ali u srcu i kulturi ostali su Hrvati, a hrvatska rič je je sprohodila od zipke do groba kroz cijeli

Koprive i Klapa Pinkovac pri live-premijeri pjesme

žitak. Ladislav Gujaš, predsjednik Društva Horvata kre Mure, govorio je o dugoljetnoj pripremi i priručniku folkloru za aktivne ljude u nastavi i folklorni društvu. Prošlo ljetu je završen ta priručnik u kom su koreografije i note skupastavljene s pomoću Jelene Tisaj, etnologa iz Čakovca. Izdanje će imati još nekoliko prezentacijov, ali se koristi kot i poklon pri različiti priredba u Pomurju. – Za dva-tri misece morebit ćemo ponovo dobiti volju i snage da dalje djelamo u ovoj suradnji, ka nas sad jur vjekovječno veže – rekao je predstavnik Hrvatov susjedne regije u ovom projektu. Leo Radaković, načelnik Pinkovca i predsjednik Djelatne zajednice komunalnih političarova u Austriji, predstavio je muzički dio projekta, u kom je prof. Boris Novak, dirigent i muzički peljač Tamburaškoga orkestra Pinkovac imao zasluge i posebno aranžirao za knjigu tipične jačke zbora i tamburašev. Unutar projekta se je još jedna skupna jačka narodila na osnovi povijesne štorice, za ku je dr. Andraš Handler, tekstopisac rekao da u slavonskom iseljeničtvu krajem 19. stoljeća dva mladi su se skupazeli iz Pinkovca i Petrovoga Sela, a upravo ta činjenica, za ku su doznali prilikom američke turneje, nudila je odličnu podlogu za još jednu suradnju. Jačku „Ljubav je nepobjedljiva“, ovom prilikom su prvi put uživo predstavili izvodjači Klapa Pinkovac i Koprive, a publika je je pravoda nagradila burnim aplauzom. U novom kafiću Nazdravlje je nastavljen potom večernji program s koncertom FTM džez-trija.

Utemeljena Hrvatska samouprava Šomođske županije

Nakon mjesnih i narodnosnih izbora u Kapošvaru, u svečanoj dvorani Županijske kuće 27. listopada održana je osnivačka sjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije. U naseljima te županije, gdje su bili raspisani narodnosni izbori za mjesne hrvatske samouprave, odnosno u županiji za teritorijalnu samoupravu, u svima su i utemeljene narodnosne samouprave. U Šomođskoj županiji u tri grada i u deset sela utemeljene su hrvatske samouprave, od njih će tek na četiri mjesta dužnost obnašati četiri zastupnika, naime u njima do objave nadnevnika izbora broj registriranih dosegao je sto, a to su: Barča, Lukovišće, Novo Selo i Potonja, u ostalim mjestima broj izabranih zastupnika je tri.

U županiji za narodnosne izbore registriralo se 898 hrvatskih birača, a na izbore za teritorijalnu samoupravu izašlo je 655 birača, predano je 608 valjanih glasova (47 nevaljanih). Teritorijalnu listu u Šomođskoj županiji postavio je Savez Hrvata u Mađarskoj, a s liste su ušli: Ruža Bunjevac, Jelica Čende, Jozo Dudaš, Klara Kovač, Ivo Pavle-

Zastupnici Hrvatske samouprave Šomođske županije; Ruža Bunjevac, Jelica Čende, Jozo Dudaš, Klara Kovač, Ivo Pavle-

ković, Bela Silađi, Jozo Solga. Osim grada Kapošvara, u svim drugim naseljima budući kandidati kandidirali su se preko Saveza Hrvata u Mađarskoj, a u Kapošvaru kandidati su krenuli na listi koalicije „Hrvati za Hrvate“, na kojoj se nalazila i kapošvarska udruga Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva.

Osnivačkoj sjednici nove Skupštine Hrvatske samouprave Šomođske županije nazočili su svih sedam izabranih zastupnika, a do izbora predsjednika sjednicom je predsjedala najstarija zastupnica Ruža Bunjevac. Sjednici su nazočili s pravom sudjelovanja predsjednik Županijskog izbornog povjerenstva István Rozsos, dobiteljica Judit Sárhegyi i članica Županijskog izbornog povjerenstva Márta Sárdi.

Nakon prihvaćanja predloženoga dnevnog reda prišlo se poslu. Gosp. Rozsos podnio je izvješće o rezultatima izbora hrvatske narodnosti u županiji, te je slijedilo prisezanje i predaja vjerodajnica.

Na dnevnom redu bio je Pravilnik rada, izbor zapisničara i osobe ovjervatelja zapisnika, izbor dvoje zastupnika za zaprimanje izjava o imovini, izbor predsjednika, izbor dopredsjednika, odluka o primanjima predsjednika i dopredsjednika, te upoznavanje zastupnika s valjanim pravilima. Zastupnici su prisegnuli na hrvatskom jeziku, a za prijevod prisege pobrinuo se Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj. Postojeći Pravilnik u roku od tri mjeseca, do 27. siječnja, nanovo će se izraditi, za što su zaduženi predsjednik i do-

predsjednik. Donesena je odluka o preispitivanju sporazuma između Hrvatske samouprave Šomođske županije i Samouprave Šomođske županije.

Za predsjednika samouprave izabran je, kao jedini kandidat, javnim glasovanjem, Jozo Solga, koji će svoju dužnost obavljati u društvenom radu (odrekao se honorara), a za dopredsjednicu, javnim glasovanjem, izabrana je kao jedina kandidatkinja Jelica Čende koja će svoju dužnost obavljati također u društvenom radu (odrekla se honorara). Solga je kod prihvaćanja kandidature rekao kako će se dužnosti prihvatiti privremeno. Upoznao je zastupnike kako zamišlja rad u predstojećem razdoblju, te reče kako očekuje prijedloge glede radnoga plana i budućih programa. Naglasio je kako je u Šomođu utemeljeno 13 hrvatskih samouprava te kako županijska hrvatska samouprava i nadalje treba biti njihovo koordinacijsko tijelo, stoga je predložio sastanak, forum s njima kako bi se usuglasila mišljenja i aktualni zadatci, preko Udruženje hrvatskih samouprava Šomođske županije. Suradnja se može ostvarivati na polju narodnosne kulture, njegovanja običaja, upotrebe materinskoga jezika, širenja narodnog odgoja i obrazovanja, jačanja prekograničnih veza, usuglašavanjem programa, te jačanjem predstavnštva hrvatske narodnosne zajednice. Odlučeno je da se sazove forum svih hrvatskih samouprava i registriranih hrvatskih civilnih udruga u Šomođskoj županiji.

Odlučeno je kako će Hrvatska samouprava Šomođske županije radi buđenja i razvijanja običaja narodne glazbene kulture organizirati tamburašku školu za djecu iz regije, u dobi od 6 do 18 godina, koja će se koristiti glazbalima iz inventara Hrvatske samouprave Šomođske županije, te kako će vjerojatno školu voditi narodni glazbenik Zoltán Vízvári. Poradi toga što prije treba sklopiti potrebne ugovore.

Branka Pavić Blažetin

VIROVITICA – U sklopu Projekta Drava4Enjoy („Doživite i uživajte u Dravskoj nizini biciklom“), 24. studenog ostvaren je besplatan obilazak biciklističkih ruta i posjet kuriji Janković u Kapela Dvoru u trajanju od jednog dana. Projekt provodi VIDRA – Agencija za regionalni razvoj Virovitičko-podravске županije zajedno s partnerima na Projektu, Virovitičko-podravskom županijom i gradom Selurincem. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije iz IPA prekograničnoga programa Mađarska – Hrvatska 2007 – 2013. Ukupna je vrijednost projekta 2.215.972,33 eura, a proračun na hrvatskoj strani iznosi ukupno 1.219.838,33 eura. Kao jedna od glavnih aktivnosti Projekta posebno se isticala obnova Jankovićeva dvorca (kurije) u selu Kapela Dvor, koji je bio zapušten i u ruševnome stanju. Dvorac je obnovljen u svrhu Turističko-edukacijskog centra, a u sklopu dvorca bit će turistička infotočka, Wi-Fi, suvenirnica i dvorane za poduku. Spomenuti Centar u Kapela Dvoru bit će središnja točka biciklističkih ruta koje su označene u Projektu, a obuhvaćaju područje Pitomača – Terezino Polje – Kapela Dvor – Virovitica i Lukač – Budakovac, u ukupnoj duljini od gotovo 70 km. Osim informacija koje su dostupne u tom Centru, zaljubljenici biciklizma već se sada mogu koristiti trojezičnim (HR-ENG-HU) turističkim zemljovidima i vodičima, koji su dostupni i za GPS uređaje i pametne mobitele.

Mala stranica

Za spretne ruke Adventski kalendar od kartonskih kutijica

Oslikajte sami adventski kalendar! Ovaj set idealan je poklon za vaše najdraže. On sadrži kartonsku kutiju s 24 pretinca, dvije salвете s blagdanskim motivima, ljepljivo za salvetnu tehniku i glitter liner. Kutiju obojite akrilnim bojama i nakon toga je uresite salvetama i linerom. Na brz i jednostavan način možete izraditi jedinstveni adventski kalendar!

Postupak:

1. Kutijice obojite akrilnim bojama.
2. Pošto ste kutijice obojili, odaberite odgovarajuću nijansu i obojite veliku kutiju.
3. Izrežite motiv sa salвете i nakon toga odvojite bijele slojeve salвете. Ljepilom za salvetnu tehniku zaljepite salvetu na kutije. Pozorno kistom istisnite zrak ispod salвете i poravnajte možebitne neravnine.
4. Pošto se sve osušilo, flomasterima nacrtajte dodatne ukrase i ispišite brojeve.
5. Sve možete dodatno ukrasiti strass ukrasnim kamenčićima – odaberite ih nekoliko i zaljepite ljepljivom.

Stiže prva nedjelja došašća

Vrijeme pripreve za Božić zovemo advent ili došašće. To je razdoblje pripreme za božićni blagdan. U zapadnom kršćanstvu došašće počinje četiri nedjelje prije Božića. Najranije može početi 27. studenog, a najkasnije 3. prosinca, završava se 24. prosinca, na Badnjak. Ove godine došašće počinje 30. studenoga. Prvu nedjelju došašća karakterizira ponovni Kristov dolazak, drugu i treću osoba Ivana Krstitelja, četvrta predstavlja Mariju, Djevicu i Majku, koja je rodila Krista. Jedan od najomiljenijih tadašnjih običaja jest paljenje adventskog vijenca, i u crkvama i u našim domovima. Ovaj običaj potječe iz pretkršćanske Njemačke i Skandinavije gdje su se ljudi okupljali da dočekaju dolazak sunca nakon zime. Kružni vijenac napravljen od zimзелениh grana i ukrašen s četiri svijeće predstavlja godišnji ciklus i život. Kako su dani postajali dulji, ljudi su palili svijeće da daju hvalu "bogu suncu" za svjetlo. Običaj je ušao u kršćanstvo najprije kod njemačkih protestanata u 16. stoljeću.

Književni kutak

Tito Bilopavlović

LJEPOTICA ZIMA

Stiže bijela ljepotica
Sva od snježnih pahuljica.
Bijelo joj je nježno lice,
Bijela kosa, trepavice.
Bijela joj je i tašnica
Bijela dugmad i mašnica.
Bijele su joj rukavice,

Bijela bunda i čizmice.
Sunce bijelu boju svu
Potrošio baš na nju.
Pa sad nešto slabo sija
Al' se zato dobro skija.

Vic tjedna

Ispit

Pita tata Ivicu:

- Jesi li znao sva pitanja na ispitu?
- Jesam!
- Kako onda nisi dobio dovoljan?
- Nisam znao odgovore!

Utemeljena Hrvatska samouprava Zalske županije

Nakon što su u sjedištu Županijske skupštine Zalske županije u Jegerseku uručene vjerodajnice izabranim zastupnicima sa županijske liste, 24. listopada u Kaniži je utemeljena Hrvatska samouprava Zalske županije od sedam članova.

Članovi Hrvatske samouprave Zalske županije (slijeva): Katarina Koncer, Bernadeta Blažetin, Marija Vargović, Anica Kovač, dr. Jože Takač, Zoltan Markač, Tibor Dombai

Na osnivačkoj sjednici bili su nazočni svi izabrani zastupnici: Bernadeta Blažetin, Tibor Dombai, Katarina Koncer, Anica Kovač, Zoltan Markač, dr. Jože Takač i Marija Vargović, te je svatko od njih prisegnuo na hrvatskom i mađarskom jeziku. Prema dnevnom redu trebalo je izabrati dužnosnike samouprave. Za predsjednika županijske samouprave predložene su dvije osobe, Marija Vargović i dr. Jože Takač. Većinom glasova izabrana je Marija Vargović. Ona je predsjednica kaniške Hrvatske samouprave od samih početaka, bila je i zastupnica Hrvatske državne samouprave, a po struci je učiteljica. Nova predsjednica zahvalila je na povjerenju i kazala, kao i do sada, radit će na uzdizanju Hrvata u Zalskoj županiji, odnosno u Mađarskoj.

Kod dnevne točke izbora predsjednika i dopredsjednika zastupnik Tibor Dombai predložio je da županijska samouprava u budućnosti radi s dva dopredsjednika, naime smatra da nitko od zastupnika nije dorastao zadatku predsjednika, ne raspolaže takvim potencijalima koji su potrebni, npr. izvrsno znanje hrvatskoga jezika, dobri kontakti s ostalim hrvatskim institucijama i organizacijama, odnosno s političkim tijelima itd. On je za dopredsjednika predložio Bernadetu Blažetin i samoga sebe, međutim prema toj koncepciji potrebno bi bilo mijenjati statut organizacije, koji će trebati ionako pregledati i modificirati pa do tada se može izabrati jedan dopredsjednik. Novoizabrana predsjednica stavila je na glasovanje tko bi želio da se Statut mijenja glede broja dopredsjednika, a većina zastupnika smatrala je nevažnim da se izabere dva dopredsjednika. Nakon predloženih imena, za dopredsjednicu je izabrana Bernadeta Blažetin. Članovi samouprave donijeli su odluku i o tome da ne žele utemeljiti određene odbore smatrajući kako je premali broj članova za to, jedino što propisuje i zakon, a to je Financijski odbor za čije su članove izabrani Anica Kovač, Katica Koncer i Zoltan Markač.

- mcc -

Foto: Adam Havaši

Mješoviti odbor upoznao se s Međunarodnim sajmom u Nedelišću

Mješoviti odbor Međimurske županije za suradnju s pomurskim Hrvatima 14. studenog održao je redovitu sjednicu u Nedelišću na mjestu MESAP-a Međimurskog sajma poduzetništva, kako bi članovi nakon sjednice pribivali na otvaranju 8. Međunarodnog sajma poljoprivrede, prehrane, obnovljivih izvora energije, ekologije i zdrave prehrane, te razmislili o mogućnostima suradnje i na tom polju.

Mješoviti odbor Međimurske županije za suradnju s pomurskim Hrvatima, utemeljen je još 1997. poradi povezivanja Međimurja i pomurskih Hrvata, tj. Hrvata koji žive u pograničnim područjima uz rijeku Muru u Mađarskoj i Sloveniji. Članovi Odbora s hrvatske strane jesu načelnici i gradonačelnici međimurskih općina, a s mađarske strane predstavnici hrvatskih samouprava, odnosno načelnici hrvatskih naselja, a iz Slovenije predstavnici zajednice Hrvata iz Lendave.

Sjednicu Odbora zbog nenazočnosti predsjednika Marijana Varge otvorio je dopredsjednik Zoran Vidović, inače zamjenik župana Međimurske županije. Prije negoli je rasprava započela, Vitoimir Kirić, ravnatelj MESAP-a. u kratkim crtama predstavio je sajam, koji pruža mogućnost izlaganja na 2500 m². Jesenski sajam okupio je devedesetak izlagača, među njima su proizvođači prehrane, odjeće, naprava za obnovljive izvore energije itd., među međimurskim izlagačima su i poduzetnici iz Slovenije, a ubuduće bi rado očekivali i poduzetnike iz Mađarske.

Nakon upoznavanja s djelovanjem MESAP-a, članovi Odbora osvrnuli su se na aktivnosti u protekloj godini. Održane su tri sjednice, ali osim toga organizirane su i druge aktivnosti. Članovi Odbora zatražili su pomoć u svezi s ostvarenjem mosta za cestovni promet kod Kerestura – Kotoribe od Ministarstva vanjskih i europskih poslova, odnosno Ministarstva prometa, pomorstva i infrastrukture Republike Hrvatske, u kojim su ih ministarstvima nadležni i primili. Ljubomir Grgec, načelnik naselja Kotoribe, izvijestio je nazočne da je 11. studenog u Budimpešti zasjedao Međuvladin mješoviti odbor za suradnju Hrvatske i Mađarske, gdje je bilo riječi i o graničnim prijelazima na hrvatsko-mađarskoj granici. Prema obećanjima, do kraja ove godine Vlade će potpisati dodatak ugovora glede prijelaza.

Bernadeta Blažetin izvijestila je članove Odbora o rezultatima mjesnih i narodnosnih izbora u hrvatskim naseljima, odnosno u županiji, prema kojem će se obnoviti dio članstva iz Mađarske.

Iz keresturske Osnovne škole «Nikola Zrinski» opet je stigla molba za pomoć u svezi s nastavnikom hrvatskoga jezika u pomurskim osnovnim školama. Molbu su poduprli i ostali članovi iz mađarskog dijela Pomurja. Prema zamislima Međimurska županija trebala bi plaćati učitelja, a troškove putovanja snosile bi pomurske hrvatske samouprave. Zatražena je pomoć i u osiguranju voditelja tamburaških skupina, naime u Pomurju imamo jedinog nastavnika koji svira tamburu, a kako već na četiri mjesta ima sastav, a sviranje žele pokrenuti i u Mlinarcima, već ne može pomoći na toliko mjesta.

Darko Radanović, privremeni pročelnik Upravnog odjela za gospodarske djelatnosti, zamolio je članove da do kraja godine dostave plan rada za 2015. godinu, te da provjere sadržaje Biltena kako bi se aktualizirali podatci i dodali programi u pojedinim općinama. Nakon sjednice Odbor je nazočio na otvaranju sajma u Nedelišću, te posjetio izlagače.

- mmc -

ŠELJIN – U Kući Ormánság 5. prosinca, u organizaciji Folklorne skupine Zlatne noge, a uz potporu tamošnje Hrvatske i Gradske samouprave, priređuje se Plesačnica s Orkestrom Vizin. Plesove podučava Vesna Velin. Ulaz je slobodan.

BUDIMPEŠTA, ZAGREB – U organizaciji Hrvatske samouprave Novoga Budima i Hrvatske samouprave grada Budimpešte, od 28. do 30. studenoga Hrvati iz glavnoga grada i njegove okolice putuju u hrvatsku metropolu. Tijekom boravka posjetit će znamenitosti Zagreba i Mađarski kulturni institut.

MLINARCI – Integrirano središte za usluge zajednice toga mjesta 28. studenoga od 16 sati organizira radionicu izradbe adventskih vijenaca. Pri izradbi ukrasa pomoći će Žužana Kotnjek, mjesna cvjećarica.

BAJA-FANCAGA – Gradska knjižnica i prosvjetno središte Attila Józsefa te Fancaška osnovna škola priređuju Dane fancaškoga pučkog veleučilišta (Szentistváni gazdagimnáziumi napok) 27. – 28. studenog u prostorijama škole (Ulica Györgya Dózse 131 – 133). Jedan od plodova svestranoga pedagoškog i javnog prosvjetnog rada Bálinta Bellosicsa, nekadašnjeg ravnatelja bajske Visoke škole, bila je pučka gimnazija utemeljena 1914. godine na Fancagi. Prvo pučko učilište u Mađarskoj bilo je izvanškolskom ustanovom za prosvjetu odraslih. U prvom redu obavljan je odgoj, obrazovanje seljačke mladeži između 18 i 30 godina zato da postanu vredniji članovi društva. Zimi su organizirali tečajeve 2 do 6 tjedana, u okviru kojih su poučavali i književna, umjetnička, prirodoslovna, vjerska i gospodarska znanja. Program počinje 27. studenog u 17 sati polaganjem vijenaca kod spomen-ploče gdje će svečani govor održati ravnatelj Joso Ostrogonac. Slijedi spomen-sjednica, a na temu „Iz prošlosti Fancage“ izlagat će umirovljeni visokoškolski profesor dr. János Molnár. Knjižničarka Anikó Jász održat će predavanje s naslovom „Bálint Bellosics i 100 godina pučke gimnazije“. S naslovom „Deset godina obnovljene pučke gimnazije u fancaškoj školi“ uz projekciju fotografija govorit će nastavnik i doravnatelj Antun Gugan, a uz njega sudjeluje i djelatnik za prosvjetu i kulturu Béla Béres.

KANIŽA – Hrvatska samouprava toga pomurskoga grada od 24. do 28. studenog organizira Hrvatski tjedan. Tijekom Tjedna organizirani su programi za razne naraštaje. U ponedjeljak je predstavljena knjiga Josipa Mihovića „Geni na more zovu / Odalenn délen“, u utorak u uredu samouprave gostovala su djeca hrvatske skupine Dječjeg vrtića Rozgonyijeve ulice, gdje su učili hrvatske pjesmice i izradbu cimera (ukrasnoga cvijeta od papira), u srijedu u bolničkoj kapeli bila je misa na hrvatskom jeziku, koju je predvodio Blaž Horvat, dekan varaždinske katedrale, a u četvrtak je priređena radionica izradbe adventskih vijenaca. U petak, 28. studenoga, s početkom u 18 sati u uredu samouprave priređuje se Hrvatska glazbena večer na kojoj će svirati Kaniški tamburaši.

KERESTUR – Društvo za javnu prosvjetu i dom kulture toga mjesta 30. studenoga priređuje predstavljanje nekadašnjih običaja. Članice Pjevačkoga zbora Ružmarin pokazat će ljuštenje kukuruza, rezanje zelja, pletenje košare, pjevat će stare popijevke koje su se pjevale prigodom takvih radova i pripremit će tradicionalne specijalitete za tu prigodu. Za djecu će prikazati stare igre od kukuruzovine i komušine. Organizatori svakoga srdačno očekuju od 15 sati u dom kulture.

BUDIMPEŠTA – Znanstveni skup «Od početaka do danas: 120 godina kroatistike u Budimpešti» održava se 3. prosinca u Budimpešti, u organizaciji tamošnje Katedre za slavensku filologiju Instituta za slavensku i baltičku filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta «Loránd Eötvös». Skup počinje s predstavljanjem najnovijih kroatističkih izdanja, 2. prosinca u 17, a izlaganja će biti 3. prosinca, od 10 do 17 sati. Skup se završava s domjenkom od 17.30 do 18.30.

Posjet čavoljskih bunjevačkih Hrvata Gari

Domaćini i gosti pred crkvom

Zauzvrat prošlogodišnjem posjetu Garaca Čavolju, 27. rujna 2014. garska Hrvatska samouprava pozvala je bunjevačke Hrvate iz Čavolja da posjete selo i znamenitosti vezane za naše Bunjevce. Pozivu se odazvalo petnaest Čavoljaca pod vodstvom Zite Ostrogonac-Kiss, čiji su roditelji rodnom iz Gare. Garcu su primili goste u klupskoj prostoriji mjesne Hrvatske samouprave. Oni su prvo pogledali narodnosnu povijesnu zbirku, zatim mjesnu crkvu, dom kulture i berbenu povorku, koja se održavala upravo na taj dan. Planiramo i nadalje usku suradnju.

Martin Kubatov

Goran Karan u Kodályevu središtu

U organizaciji Udruge baranjskih Hrvata, u Pečuhu se 17. prosinca priređuje već tradicionalni Božićni koncert, koji će se, po saznanjima Medijskog centra Croatica, prirediti u Koncertnoj dvorani Kodály, a sastojat će se iz dva dijela. U prvome dijelu dočarat će se predbožićno-božićni ugođaj uz nastup folkloriša, a potom slijedi koncert Gorana Karana. Karte, po cijeni od tri tisuće forinti mogu se kupiti u Školskom centru Miroslava Krležu (Pečuh, Szigeti út 97, +36 72 252 657). Koncert počinje u 19 sati.

Robert Jarni trener mađarskog prvoligaša Pécsi MFK

Robert Jarni, član brončane hrvatske reprezentacije sa Svjetskog prvenstva 1998. u Francuskoj, pronašao je novi klub u kojem će širiti svoje trenersko znanje. Nakon Hajduka (2007. – 2008.), Istre (2010.) i Sarajeva (2013. – 2014.), Jarni će pokušati svoje znanje prenijeti igračima mađarskog prvoligaša Pécsi MFK. Taj pečuški klub na 14. je mjestu (od 16 klubova) prve mađarske lige. Na klupu dolazi umjesto Mađžara Árpáda Kulcsára koji je bio privremeni trener pošto je otišao György Véber. Posljednjih pet utakmica Pečuh je izgubio i prvi Jarnijev zadatak je izvući klub iz zone ispadanja. Kako bi u tome uspio, u Mađarsku vodi i Sašu Glavaša, koji je dugi niz godina radio kao trener u Hajdukovoj omladinskoj školi. Robert Jarni u svojoj trenerskoj karijeri još nijednom nije vodio neki klub od početka sezone, a sada je potpisao ugovor na dvije i pol godine.

Utemeljene dvi Hrvatske županijske samouprave Gradišća

Člani Hrvatske samouprave Željezne županije, sa slike fali Joško Šaller

U minuli tajedni, najprije u Sambotelu, zatim pak i u Juri utemeljene su dvi Hrvatske županijske samouprave. Kako se je to moglo i očekivati, u Željeznoj ter i u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji prik Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj i njegovih koalicijskih partnerov postavljenoj listi su kandidate u dvi gradišćanski županija izglasali birači. Dana 22. oktobra, u srijedu dopodne, u Domu Županijske skupščine dvojezično su prisegli i prikzeli dokument za vlašći zastupnički mandat: Štefan Krizmanić (Hrvatski Židan), Franjo Jurašić (Sambotel), Vince Hergović (Plajgor), Marija Kralj-Kiss (Čepreg), Julija Bošić-Nemet (Narda) i Timea Horvat (Petrovo Selo), dokle će Joško Šaller iz Gornjeg Četara samo kasnije moći prikzeti svoj doku-
menat.

Za predsjednika je jednoglasno izabran Štefan Krizmanić, ki je i u prošlom

mandatu bio na ovoj funkciji, a potpredsjednik je postao Vince Hergović. U Odboru za gospodarstvena pitanja predsjednikuje Marija Kralj-Kiss uz članice Juliju Bošić-Nemet i Timeu Horvat.

Dana 27. oktobra, u pondiljak dopodne, u jurskom Županijskom domu su se okupljali izabrani zastupnici Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije. Na spomenutoj listi su bili Štefan Kolosar iz Unde, Marija Pilšić iz Vedešina, Eržika Vojnišek-Takač iz Kemlje, Jožef Tolnai iz Staroga Grada, Ingrid Klemenšić iz Koljnofa, Balaž Martinšić iz Bizonje i Atila Horvat iz Umoka. Za predsjednika ponovo je izabran Štefan Kolosar, a njegov dopredsjednik je i nadalje Jožef Tolnai. U Odboru za gospodarstvena pitanja su i ovde tri žene, Marija Pilšić kot predsjednica, a članice su Eržika Vojnišek-Takač i Ingrid Klemenšić.

Kotrigi Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije

STARI GRAD – Hrvatska samouprava dotičnoga grada srdačno Vas poziva na Adventski svetačni sastanak, 6. decembra, u subotu, od 15.30 uri u mošonski Zajednički dom „Bijeli konj“. U programu nastupaju Bizonjski školari, jačkarni zbor Mali Dunaj iz Kemlje, Bizonjski tamburaši, jačkarni zbor Djurdjice iz Sambotela, KUD Konoplje iz Kemlje, ženski jačkarni zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela, Starogradski tamburaši i jačkarni zbor.

PETROVO SELO – Prvi adventski koncert Gradišća se održava u spomenutom selu 30. novembra, u nedilju, u mjesnom Kulturnom domu, početkom od 14.30 uri. U programu sudjeluju hrvatski zbor Zora iz Kisega, jačkarni zbor iz Eberave (Austrija) ter domaći ženski zbor Ljubičica s tamburaši.

KOLJNOF – Regionalno naticanje Naković u lipom govorenju za gradišćanskohrvatske školare se priredjuje 3. decembra, u srijedu, jur uobičajeno u koljnofskoj Dvojezičnoj školi „Mihovil Naković“. Školari donjih razredov recitiraju, a učenici gornjih razredov imaju zadaću čim lipše i izražajnije preštati najpr izabrani gradišćanskohrvatski tekst.

HRVATSKI ŽIDAN – Hrvatska samouprava dotičnoga naselja srdačno Vas poziva na hrvatski večer u mjesni Dom kulture, 29. novembra, u subotu, početo od 18 uri. Prilikom ove manifestacije svako kulturno društvo polaže račun o jednoljetnom svojem djelovanju. Tako nastupaju školari, dičji tančoši, mladi tamburaški sastav, tamburaši «Židanci», pjevački zbor Peruška Marija i HKD «Čakavci». Ovput će biti predstavljen i zidni kalendar za 2015. ljetu, koji je ilustriran s fotografijama Petra Horvata i Ferenc Šudara. Tema kalendara je sakralni spomeniki u Hrvatskom Židanu.

SAMBOTEL – Hrvatsko kulturno i vjersko društvo u Sambotelu Vas srdačno poziva na Gradišćanskohrvatski adventski koncert i na polaganje vijenca kod spomen-ploče hrvatskoga velikana, ki se je učio u Sambotelu. U nedilju, 7. decembra, početo od 14.30 uri, okupljanje je u Ulici Jánoša Szilija 4., kade će se skupa spomenuti na Ivana Mažuranića hrvatskoga bana, političara i književnika. U 15 uri se začme adventski koncert u crkvi sv. Norberta (Zárda) pri kom nastupaju zbor Peruška Marija iz Hrvatskoga Židana, jačkarni zbor Zora iz Kisega, zbor Zviranjak iz Prisike i ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela. Potom svetu mašu služi Štefan Dumović, židanski farnik, muzički sudjeluje pjevački zbor sv. Cecilija iz Sambotela. Zatim su svi pozvani na agape u Kisfaludyjevu ulicu. Priredbu pinezno podupira Ured za kulturu Samouprave grada Sambotela.